

DRUŠTVO BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE - ZPMS

PREDSTAVITEV

Bralno značko sta osnovala pisatelj Leopold Suhodolčan in prof. Stanko Kotnik. Prve - Prežihove značke - so bile podeljene maja 1961 na Koroškem. Od začetka devetdesetih let, ko se je gibanje posodobilo z motivacijskim programom S knjigo v svet, je to tudi njeno geslo.

Gibanje gradi na tradiciji bralnih značk, poimenovanih po slovenskih pisateljih, oz. Zveze bralnih značk Slovenije, ki je od sedemdesetih let dalje organizacijsko delovala kot eden nacionalnih programov v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije.

V letu 2002 se je Bralna značka organizirala kot samostojno Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, njen program pa je še vedno del nacionalnega programa Zveze prijateljev mladine Slovenije in ima kot tak marsikje po Sloveniji močno organizacijsko in finančno zaslombo pri društvih ali zvezah prijateljev mladine. V strokovnem smislu gibanje od vsega začetka vodijo mentorji po šolah (od devetdesetih let dalje tudi po vrtcih in knjižnicah) - njihovo delo z mladimi je temelj Bralne značke.

Bralna značka spodbuja prostovoljno branje v prostem času. Ves čas se razvija kot dopolnilo k pouku slovenskega jezika in književnosti ter dejavnostim (šolske) knjižnice, hkrati pa je kot obšolska/interesna dejavnost lahko svobodnejša, bližja otrokom in mladim, in tako uspešnejša pri oblikovanju bralcev za vse življenje. Vseskozi se močno vključuje v strokovna in družbena prizadevanja, da bi se dvignila bralna pismenost posameznikov in družbe v celoti.

Bralna značka (na splošno ali določena spominska bralna značka z imenom po pisatelju) se najbolj množično dogaja na osnovnih šolah v Sloveniji, v tovrstno branje se vključuje okrog 70 % osnovnošolcev. V zadnjih petindvajsetih letih se po slovenskih vrtcih in splošnih knjižnicah zelo širi predšolska bralna značka, ki spodbuja predvsem starše, da berejo svojim otrokom v predšolskem obdobju. Bralna značka v srednjih šolah pa običajno deluje v obliki bralnih klubov. Za bralno značko berejo tudi slovenski otroci v slovenskem zamejstvu in na nekaterih območjih v slovenskem zdomskem/izseljenskem prostoru. Najnovejši nacionalni program Bralne značke je program Medgeneracijskega branja, ki v slovenskem kulturnem prostoru živi v različnih oblikah in spodbuja povezovanje in sodelovanje različnih generacij ob branju. Ocenjujemo, da v vseh programih vsako leto sodeluje okrog 140.000 bralcev. Samo v osnovnošolskih programih jih vodi več kot 7.000 mentorjev (učiteljev, vzgojiteljev in knjižničarjev).

Oblike motiviranja za branje so zelo različne, mentorji jih prilagajajo objektivnim možnostim, predvsem pa interesom in željam mladih bralcev: pogovori o knjigah, bralni klubi, projektno delo, literarne uganke, kvizi, srečanja s književniki in drugimi ustvarjalci, povezanimi s knjigo, branjem, sodelovanje pri literarnih ali šolskih glasilih ipd.

Ena od možnih poti za sodelovanje in informiranje je spletna stran www.bralnaznacka.si, Bralna značka pa ima tudi svoj FB (www.facebook.com/bralnaznacka) in Instagram (www.instagram.com/bralnaznacka1) profil.

17. septembra gibanje vsako leto zaznamuje začetek bralnega leta, vsakič nekoliko drugače. Bralno dogajanje, ki v dneh okrog 17. septembra poteka po vsej Sloveniji, poimenujemo Bralni maraton. Bralno leto se zaključuje med 8. februarjem oz. 2. aprilom, mednarodnim dnevom knjig za otroke, in koncem šolskega leta, nekateri programi za spodbujanje branja pa so organizirani tudi v času šolskih počitnic.

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS pripravlja seminarje in izobraževalno gradivo za mentorje ter pomaga pri organizaciji obiskov ustvarjalcev mladinske književnosti v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter knjižnicah. Mentorjem v pomoč posreduje priporočila o kakovostni sodobni slovenski mladinski produkciji (priporočilni seznam mladinskih knjig, ki ga tradicionalno pripravlja MKL Pionirska - Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo; slovenske nagrade za mladinsko književnost: večernica, nagrada Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico, desetnica, priznanja zlata hruška, Levstikove nagrade, častna lista Mednarodne zveze za mladinsko književnost – IBBY) ter pripravlja različne tematske in druge izbore (npr. spletna [Priporočilnica](#) z mnenji bralcev). Že leta pripravlja motivacijska gradiva za mlade bralce, skoraj dve desetletji pa je pomemben del založniškega programa zbirka darilnih knjig Zlata bralka, Zlati bralec.

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS je med pobudniki Nacionalnega meseca skupnega branja in ima pomembno vlogo pri javni promocijski akciji Beremo skupaj, ki od leta 2018 združujeta slovenski prostor, povezan z branjem, v nacionalno mrežo prizadevanj za dvig bralne pismenosti in bralne kulture.

Za izvajanje programov in projektov na republiški ravni Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS pridobiva sredstva na različne načine. Prijavlja se na razpise Javne agencije za knjigo RS, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, sodeluje z Zavodom za šolstvo RS ... V veliko oporo so gibanju tudi donatorji, sponzorji. Tako založniški program Zlata bralka, zlati bralec vse od začetka podpira Telekom Slovenije (prej Mobitel), že šesto leto pa slikaniški del, namenjen prvošolcem, sponzorira HOFER. V dolgoletni zgodovini gibanja so posamične projekte podpirala številna slovenska podjetja.

Bralna značka sodeluje s strokovnjaki s področja mladinske književnosti, s knjižnicami, s Pionirsko - Centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo (Mestna knjižnica Ljubljana), revijo Otrok in knjiga (Mariborska knjižnica), s Slovensko sekcijo IBBY, Bralnim društvom Slovenije, Društvom slovenskih pisateljev, Društvom slovenskih založnikov, Centrom za spodbujanje bralne pismenosti (Mariborska knjižnica), z založbami in knjigarnami, množičnimi mediji, kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ...

Bralna značka je nosilka številnih priznanj, leta 2011 je ob 50-letnici delovanja prejela zlati znak Republike Slovenije. Od 21. marca 2019 je Gibanje Bralna značka vpisano v nacionalni register nesnovne kulturne dediščine. Leta 2020 je Društvo prejelo nagrado Slovenske sekcije IBBY za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Društvo je član Zveze evropskih bralnih društev: [FELA](#) – Federation Of European Literacy Associations.

Ilustracija: M. Mohor

VSEBINSKO POROČILO 2021

KOLEDARSKI PREGLED DOGAJANJA

Priprava dogodkov ter sodelovanje in povezovanje z drugimi ustanovami

6. in 7. marec: delavnični seminar *Pomen vključevanja staršev za bralni razvoj otroka* (zoom okolje).

Marec, april (in potem vse do konca šolskega leta ter v začetku naslednjega): ponatis in distribucija motivacijskega gradiva.

12. marec: 1. bralna čajanka na daljavo; Tilka Jamnik: *Predstavitev kakovostnih knjig iz leta 2020 za otroke v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju (za vrtce in družinsko branje)*

2. april: informiranje o **Bralnospodbujevalni akciji:** *Glasba besed Kristine Brenkove in besede o glasbi ob 2. aprilu* (Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, Slovenska sekcija IBBY, MKL, Pionirska, Društvo slovenskih pisateljev, Revija OIK, Bralno društvo Slovenije).

Marko Kravos: BZ poslanica ob 2. aprilu: <https://www.youtube.com/watch?v=QI46tCC2pyc>.

15. april: 2. bralna čajanka na daljavo; Gaja Kos: Nagrade za mladinsko književnost - okrogla miza

Maj: knjige za zlate bralce: *Partljič.doc*, Tone Partljič, zasnoval in uredil Miha Mohor.

13. maj: 3. bralna čajanka na daljavo; novinarska konferenca in pogovor z avtorjem knjige Tonetom Partljičem, ki ga je vodila Darka Tancer Kajnih (v sodelovanju z Mariborsko knjižnico).

Foto: Maja Logar

12.-14. maj: FELA webinar Literacy and Online Education. From Technology to Critical Thinking. Petra Potočnik: *Discovering the Potential of Online Environment for Offline Reading Ventures*

20. maj: Prevalje: OSREDNJA SVEČANOST OB 60-LETNICI BRALNE ZNAČKE

22. maj: Prevalje: 1. FESTIVAL BRALNE ZNAČKE

24.-28. maj: PRVI SPLETNI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE

3. junij: tradicionalno srečanje ob 2. aprilu (Slovenska sekcija IBBY, Društvo Bralna značka – ZPMS, revija Otrok in knjiga ter Društvo slovenskih pisateljev) na vrtu Lili Novy Društva slovenskih pisateljev; na prireditvi so bile podeljene plakete prejemnikom nagrade in priznanj Slovenske sekcije IBBY 2020, prejemnik nagrade: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

14.-17. junij: knjižni sejem v Bologni – udeležba preko spleta (Petra Potočnik, Gaja Kos, Veronika R. Gabrovec)

17. junij – 4. bralna čajanka na daljavo; Tilka Jamnik: *Knjižne novosti za bralce v 2. triletju OŠ (primerne tudi za počitnikovanje, družinsko branje idr.)*

29. junij: Kulturni bazar (pomoč pri vsebinski pripravi programa na odru/stojnici in v dvoranah, koordinacija in organizacija sestankov skupine za bralno kulturo, sestanki koordinatorjev Kulturnega bazarja, zbiranje pregled in dopolnjevanje ter načrtovanje opisov dogodkov, obveščanje javnosti o dogodkih, zbiranje popravkov v katalogu KB, pomoč pri pripravi evalvacije KB, priprava tehničnih zahtev, priprava skupnega razstavnega prostora, gradiv in dežuranje na skupnem razstavnem prostoru Bralne kulture). Bralna kultura se je KB udeležila z dogodkom: **Ščepec bralne kulture:** kratke predstavitve projektov in programov Bralne kulture (med temi predstavitev BZ).

10. avgust: Preški Vrh nad Kotljami: 19. tradicionalno srečanje pri Prežihovi bajti. Na tokratnem 19. srečanju so počastili 60. obletnico Prežihove bralne značke. Marko Kravos, Primož Suhodolčan.

23.-25. avgust: Brdo: 7. konferenca ravnateljev VIZ v Sloveniji (delna distribucija plakatov Beremo skupaj).

30. avgust: Celje: medresorsko strokovno usposabljanje *Tkemo mrežo za ustvarjalnost 2021*.

8. september: Nacionalni posvet s področja bralne kulture: *Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu* (Bralno društvo Slovenije). Slavnostni začetek NMSB: nagovor Marka Kravosa.

September: slikanica za prvošolce: *Ponikalnice*, Miroslav Košuta.

8. september-10. oktober oz. do konca leta 2021: NMSB + Beremo skupaj. 70 celoletnih naročnin za revije Ciculo in Ciciban.

10.-12. september: 37. Mednarodni kongresa IBBY z naslovom Great Big World through Children's Books, Moskva. Kongres je bil prestavljen iz leta 2020. Petra Potočnik (preko spleta): prispevek: *With Books into the World* in poster (preko spleta): *Online ventures of Slovenian Reading Badge Society*.

15. september: Strokovna sreda (Pionirska, MKL): Predstavitev dejavnosti Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in Nacionalnega meseca skupnega branja 2021 z akcijo Beremo skupaj, Manca Perko.

17. september: *Dan zlatih knjig, Bralni maraton*: 6 OŠ, 8 nastopov: Kulturni dom na Proseku za prvošolce iz Proseka, Opčin, Repna, Trebč in Bazovice: Miroslav Košuta, OŠ Metlika in OŠ Podzemelj, soorganizacija DPM Metlika: Maša Ogrizek, OŠ Franceta Prešerna Ribnica: Anja Štefan, OŠ Blanca, soorganizacija ZPM Krško: Irena Cerar, OŠ Livada Ljubljana: Andrej Rozman Roza, OŠ Železniki: Ivan Mitrevski.

17. september: 5. bralna čajanka na daljavo; Tilka Jamnik: *Ponikalnice ne bodo poniknile* (predstavitev spremnega gradiva h knjigi); *UGANKE: Izbor zbirk ugank iz zadnjih let in Medgeneracijsko branje v šolskem letu 2021/2022 ter predstavitev dobrih praks iz preteklega leta*

23. september: regijski seminar *Vrednotenje mladinske književnosti in motiviranje najstnikov zadnjega triletja OŠ za prostčasno branje*; sočasno z Očesom besede, Murska Sobota.

24. september: udeležba na podelitvi nagrade večernica.

24.-26. september: Oko besede, Murska Sobota.

Oktober: MEGA kviz: večgeneracijsko nadaljevanje (do maja 2022).

6. oktober: Andreja Duhovnik Antoni: prejemnica nagrade Republike Slovenije na področju šolstva (MIZŠ); za izjemne dosežke na področju šolstva pripadnikov slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Predlagatelj: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

4.-10. oktober: distribucija **bralnih nahrbtnikov** s slikanicami in zgibankami Otrok, branje, odrasli v vse slovenske vrtce.

7. oktober: Anja Štefan: Otroški vrtec Metlika: slavnostna podelitev bralnih nahrbtnikov. Soorganizacija: DPM Metlika.

14. oktober: 6. bralna čajanka na daljavo; Miroslav Košuta in Slavko Pregl: Pogovor z avtorjem ob izidu slikanice za prvošolce. Predstavitev projektov: Rastem s knjigo in Pot knjige (Tjaša Urankar, JAK), MEGA kviz, Bralna značka in medgeneracijske spodbude (Kristina Picco, Pionirska, MKL).

29. oktober: seminar v okviru Zbora članov FELE; *Reading and Learning for All Ages, Ljubljana (FF, FELA, BDS)*, prispevali smo nekaj gradiva za udeležence.

30. oktober: Zbor članov FELE (Ljubljana, Filozofska fakulteta, zoom).

11. november: 7. bralna čajanka na daljavo: Konrad Zadravec (MKL Pionirska): Novi Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig in letošnje zlate hruške, Tilka Jamnik (BZ): Nagrajene in nominirane slovenske mladinske knjige 2021, Tina Bilban (Slovenska sekcija IBBY): Nagrade za mladinsko književnost v mednarodnem prostoru, Pia Nikolič (Zavod Stripolis): Nagrade za najboljši domači in tuji v slovenščino prevedeni strip zlatirepec, Mateja Seliškar Kenda (Društvo slovenskih prevajalcev): Nagrada Vasje Cerarja za prevode mladinske književnosti.

23., 24. in 25. november: osrednji simpozij *Motiviranje najstnikov zadnjega triletja OŠ in prvih dveh let srednje ali poklicne šole za prostčasno branje*, ZOOM okolje; 180 udeležencev.

30. november: spletna prireditve Slovenske sekcije IBBY: podelitev priznanj in nagrad Slovenske sekcije IBBY 2021 za promocijo branja in mladinske književnosti. **Nagrado je prejel Miha Mohor.** Predlagatelj: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

30. november: medresorski nacionalni posvet *Vizualna pismenost*. Partner: BZ. T. Jamnik: delavnica.

9. -11. december: T. Jamnik: Bralne delavnice z učenci pri dopolnilnem pouku slovenščine v Švici.

16. december: 8. bralna čajanka na daljavo; Veronika Rot Gabrovec: Prednovoletni sprehod po svetu ilustracije (delavnica).

OBŠIRNEJŠI PROGRAMSKI SKLOPI, AKCIJE

PRENOVLJENI SEZNAMI PRIPOROČIL ZA BRANJE

Prenovili smo [sezname priporočil za branje](#). Posodobila jih je mag. Tilka Jamnik:

[PREGLEDNI PRIPOROČILNI SEZNAMI](#)

[SEZNAMI PO CILJNIH SKUPINAH in TEMAH, ZBIRKE](#)

[TEMATSKI SEZNAMI](#)

Posodabljam tudi [NAGRADE ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST](#) in [UMETNIKE SEZONE](#).

MEGA KVIZ

15. cikel [MEGA kviza](#) **S knjigo v svet; ob 60. obletnici Bralne značke**, je posvečen Bralni znački, ki že 60 let spodbuja razvoj bralne kulture na Slovenskem.

V MEGA kviz so bili uvrščeni naslednji trije vsebinski sklopi:

- [S knjigo kakor danes, a nekoč nekoliko drugače](#)
- [»Brati pomeni početi podvige.« \(Tone Pavček\)](#)
- [Naš veliki bralni klub](#)

Koncept in besedila je v sodelovanju z MKL-Pionirsko, **Kristino Picco**, pripravil **Miha Mohor**.

Dodatno gradivo [Potepuh in radovednež](#) je pripravila mag. **Tilka Jamnik**.

Gradivo je ilustriral in oblikoval **Ivan Mitrevski**.

V sklopu kviza je tudi [strip](#) Ivana Mitrevskega, ki je preveden tudi v [angleščino](#).

6

PRAZNOVANJE 60. OBLETNICE

SVEČANI DOGODKI IN PRAZNOVANJA V MAJU

- četrtek, 13. maj 2021, 17.00-19.00

Čajanka Bralne značke: [Novinarska konferenca](#) in pogovor s Tonetom Partljičem ob predstavitvi nove knjige v zbirki Zlata bralka, zlati bralec Partljič.doc (ZOOM)

Organizacija: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Mariborska knjižnica, revija OIK.

- torek, 18. maj 2021, 18.00

60 let izkušenj bralne značke v digitalni dobi - oddaja [Jezikovni pogovori](#) na programu ARS. Gosta oddaje: avtor in komik Boštjan Gorenc Pižama in dolgoletna mentorica branja Barbara Hanuš.

- četrtek, 20. maj 2021,
OSREDNJA SVEČANOST OB 60-LETNICI BRALNE ZNAČKE

10.30: Srečanje s predsednikom države Borutom Pahorjem na OŠ Franja Goloba Prevalje ob 60-letnici Bralne značke

11.00: Osrednja slovesnost ob 60-letnici Bralne značke

Organizatorji: Občina Prevalje, Osnovna šola Franja Goloba Prevalje, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

- petek, 21. maj 2021

11.00: Predstavitev filatelističnega kompleta 60 let prve podelitve bralne značke in priložnostni poštni sklop. Avla Družbenega doma na Prevaljah.

15.30: Koncert ob 60-letnici Bralne značke pred Domom starejših na Fari. V kulturnem programu so nastopili učenci OŠ Franja Goloba Prevalje, Zimski kosci, kvintet Ajda in Primož Suhodolčan.

16.00: Nogometni turnir za **1. pokal Bralne značke** – selekcija U7.

Organizatorji: Občina Prevalje, Osnovna šola Franja Goloba Prevalje, NK Korotan.

- sobota, 22. maj 2021

OTVORITEV [PRVEGA FESTIVALA BRALNE ZNAČKE NA PREVALJAH](#).

Dogodek je bil izpeljan v virtualni obliki, sodelovali so različni literarni ustvarjalci in glasbeniki.

11.00: Slovesnost ob postavitvi **KLOPI BRALNE ZNAČKE S KNJIGOBEŽNICO** v Spominskem parku na Prevaljah.

Organizatorji: Občina Prevalje, Osnovna šola Franja Goloba Prevalje, Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, Koroški oktet

Spremljanje: facebook dogodek *1. festival Bralne značke*

9.00: Nogometni turnir za **1. pokal Bralne značke** – selekciji U9 in U11.

Organizatorji: Občina Prevalje, Osnovna šola Franja Goloba Prevalje, NK Korotan.

- 24.-28. maj 2021, 10.00-10.45 in 11.00-11.45

SPLETNI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE

Srečanja mladih bralcev vsega slovenskega kulturnega prostora z avtorji.
Dogodki bodo potekali preko zooma, vsak dan po dve srečanju.

URNIK, PROGRAM IN POVEZAVE

Organizatorji: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS; Občina Prevalje, OŠ Franja Goloba Prevalje

CELOLETNO PRAZNOVANJE 60. OBLETNICE BRALNE ZNAČKE

Šolsko leto 2020/2021

Knjige za vse prvošolce: S. Pregl, K. Gatnik: [Smejalnik in civilna zavora](#) – avtorjevih 75 let in 60 let BZ

Slovenski knjižnično-muzejski [MEGA kviz](#): S knjigo v svet ob 60. obletnici Bralne značke

Reševanje:

- od 21. 10. 2020 do 15. 5. 2021, prvo žrebanje junija 2021
- podaljšanje reševanja do 15. 5. 2022, drugo žrebanje junija 2022

Kratek predstavitveni filmček o BZ

Pripravila Slovenska sekcija IBBY ob podelitvi nagrade Bralni znački:

<https://www.ibby.si/index.php/slo-ibby/priznanja-slovenske-sekcije-ibby/374-nagrada-in-priznanja-slovenske-sekcije-ibby-2020>

<https://www.youtube.com/watch?v=d3qCkYuFKCI&list=PLYW3CLIt2AWFeHvQ2uocEOtz-rSsc4Yil>

Izid filatelističnega kompleta razglednične dopisnice Pošte Slovenije.

<https://www.bralnaznacka.si/sl/aktualno/razglednicne-dopisnice>

Knjige za zlate bralce, T. Partljič, I. Sitar: [Partljič.doc](#) – avtorjevih 85 in 60 let BZ.

RAZGLEDNIČNA DOPISNICA

Na poštah po Sloveniji so bile 12. marca na voljo razglednične dopisnice z ilustracijo Marjana Mančka, na Pošti Prevalje pa priložnostni žig prvega dne. (Na Prevaljah so bile namreč 22. maja 1961 podeljene prve bralne značke.)

11. marca je Koroško filatelistično društvo v sodelovanju z Občino Prevalje, Društvom Bralna značka Slovenije - ZPMS ter OŠ Franja Goloba Prevalje, pripravilo novinarsko konferenco, na kateri je bila predstavljena dopisnica ter tudi načrti za številne obeležitve obletnice v mesecu maju.

Ob tej priložnosti je v avli Občine Prevalje na ogled tudi priložnostna filatelistična razstava Koroški pisatelji in Bralna značka.

Ogled je bil možen od 11. do 31. marca.

Fotografije: Nace Zavrl, NacFoto

[Bilten Pošte Slovenije št. 135](#)
[Pošta Slovenije](#)

Objave:

[RTV SLO](#)

[MMC RTV SLO](#)

[Večer Koroška](#)

SLAVNOSTNA OBELEŽITEV 60. OBLETNICE

Maja smo slavnostno obeležili 60. obletnico Bralne značke.

V tem posebnem letu smo skupaj z Osnovno šolo Franja Goloba Prevalje in Občino Prevalje nekoliko drugače zasnovali tudi naša praznovanja.

20. maja smo na OŠ Franja Goloba Prevalje skupaj s predstavniki šole, občine, Zveze prijateljev mladine Slovenije in mladimi bralci pospremili predsednika države Boruta Pahorja na ogled razstave o Bralni znački, ki so jo pripravili na šoli.

Foto: Nacfoto

Sledila je **OSREDNJA SLOVESNOST** /[program prireditve](#)/ ob 60. obletnici Bralne značke, ki so jo pripravili na Prevaljah, in smo jo v živo prenašali po zoomu (z nami je bilo okoli 2000 udeležencev), občina Prevalje pa tudi na svoji FB strani ([POSNETEK PRIREDITVE](#): do danes več kot 4.000 ogledov).

Foto: Ani Korošec

Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, ki je sprejel **častno pokroviteljstvo nad prireditvami ob 60-letnici gibanja Bralna značka**.

Foto: Nacfoto

Ob tej slovesni priložnosti sta predsednik Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS Marko Kravos in predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenija Darja Groznik Prevaljam podelila častni naziv **MESTO BRALNE ZNAČKE**. Listino je prevzel župan občine Prevalje Matic Tasič.

Foto: Ani Korošec

22. maja, na dan prve podelitve prve, Prežihove bralne značke smo se vključili v **PRVI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE**:

- aktivni smo bili na družbenih omrežjih, kjer so na festivalu sodelovali literarni ustvarjalci in glasbeniki ter druge znane osebnosti. Posnetke si lahko ogledate na FACEBOOKU: [1. FESTIVAL BRALNE ZNAČKE](#) (do danes več kot 7.000 ogledov);
- sodelovali smo na slovesnosti ob postavitvi **KLOPI BRALNE ZNAČKE S KNJIGOBELŽNICO**, ki jo je Občina Prevalje postavila v Spominskem parku na Prevaljah, v **MESTU BRALNE ZNAČKE**. Slavnostni govornik na odprtju je bil župan Matic Tasič, v imenu Bralne značke je govorila Manca Perko, v imenu Javne agencije za knjigo pa Tjaša Urankar.

Prvi ambasador klopi Bralne značke je **mladinski pisatelj Primož Suhodolčan**, domačin in član Programskega odbora Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS.

Prve knjige v Knjigobežnico smo prispevali vsi slavnostni gostje. Tako je Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS darovalo knjige zbirke Zlata bralka, zlati bralec, v imenu Javne agencije za knjigo pa je z izborom knjig iz programa Rastem s knjigo zbirko obogatila Tjaša Urankar.

- razveselili smo se imenitne organizacije nogometnega turnirja za **1. pokal Bralne značke** na Prevaljah, medalje so mladim nogometašem in bralcem podelili podžupan Občine Prevalje Boštjan Gorenšek, predstavnica Javne agencije za knjigo Tjaša Urankar in generalna sekretarka Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS Manca Perko.

Slovesno dogajanje smo nadaljevali **od ponedeljka, 24. maja, do petka, 28. maja** s [PRVIM SPLETNIM FESTIVALOM BRALNE ZNAČKE](#). Preko ZOOM-a so se pet dni zapored z našimi literarnimi ustvarjalci družili mentorji in mladi bralci. Spletni festival je presegel vsa naša pričakovanja, saj je odlične nastope avtorjev spremljalo več kot 33.000 mentorjev in mladih bralcev!

V sklopu praznovanja 60-letnice je nastala tudi posebna tematska številka šolskega časopisa [VIGRED](#) (OŠ Franja Goloba Prevalje).

SPLETNI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE

Od **ponedeljka, 24. maja do petka, 28. maja** se je odvijal [PRVI SPLETNI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE](#). Preko ZOOM-a so se pet dni zapored z našimi literarnimi ustvarjalci družili mentorji in mladi bralci. Na festivalu so se predstavili:

JANJA VIDMAR
BARBARA HANUŠ
ANJA ŠTEFAN
PRIMOŽ SUHODOLČAN
GAJA KOS
PETER SVETINA
ANDREJ ROZMAN ROZA
BOŠTJAN GORENC PIŽAMA
MARKO KRAVOS
SLAVKO PREGL
TONE PARTLIČ
(Priloga: program)

Spletni festival je presegel vsa naša pričakovanja. **Nastope je spremljalo več kot 33.000 mentorjev in mladih bralcev.**

60. OBLETNICA BRALNE ZNAČKE V MEDIJIH (IZBOR)

8. marec 2021, Večer Koroška: [Bralna značka ob 60-letnici z ilustrirano dopisnico in priložnostnim poštnim žigom](#).

11. marec 2021, RTV Slovenija; Slovenska kronika: TV prispevek ob novinarski konferenci: [Razglednična priložnostna dopisnica ob 60-letnici Bralne značke](#).

11. marec 2021, MMC RTV Slovenija: [60 let Bralne značke: "bralni virus", ki se je začel na Koroškem](#).

14. april 2021, TV Ljubljana: [60 let Bralne značke](#).

13. maj 2021. Koroške novice: [Gibanje Bralna značka praznuje 60 let](#).

Gibanje Bralna značka letos praznuje 60 let

Preberi več na: <https://www.koroskenovice.si/kultura/60-letnico-bralne-znacke-bodo-na-prevaljah-obelezili-s-prireditvijo-ki-si-jo-bo-mogoce-ogledati-na-spletu/>

60-letnico bralne značke bodo na Prevaljah obeležili s prireditvijo, ki si jo bo mogoče ogledati na spletu

Preberi več na: <https://www.koroskenovice.si/kultura/60-letnico-bralne-znacke-bodo-na-prevaljah-obelezili-s-prireditvijo-ki-si-jo-bo-mogoce-ogledati-na-spletu/>

60-letnico bralne značke bodo na Prevaljah obeležili s prireditvijo, ki si jo bo mogoče ogledati na spletu

Preberi več na: <https://www.koroskenovice.si/kultura/60-letnico-bralne-znacke-bodo-na-prevaljah-obelezili-s-prireditvijo-ki-si-jo-bo-mogoce-ogledati-na-spletu/>

15. maj, Primorske novice: [60 let Bralne značke s Partljič.doc in festivalom](#).

17. maj, Primorski dnevnik: [»Branje učinkuje kot osvobodilna navada«](#).

18. maj 2021, VTV Velenje, Dobro jutro: [Gibanje Bralna značka praznuje 60 let](#).

18. maj 2021, RTV Slovenija, 3. program Radia Slovenija - program ARS, oddaja Jezikovni pogovori: [60 let izkušenj Bralne značke v digitalni dobi](#).

18. maj 2021, Radio Odeon: [60 let Bralne značke](#).

19. maj 2021, Mladina: [60 let Bralne značke](#).

19. maj, 2021, Štajerski val: [Bralna značka praznuje 60 let](#).

20. maj, 2021, MMC: [60 let Bralne značke](#).

21. maj, 2021: RTV Slovenija: [Bralna značka praznuje 60 let](#).

21. maj, 2021: Primorski dnevnik: [Gibanje, ki navdihuje](#).

22. maj, 2021: VTV Magazin: [Osrednja prireditev na Prevaljah](#).

24. maj, 2021: VAL 202: [Branje je povezovalni element kulture](#). Marko Kravos, IME TEDNA na VALU 202.

24. maj, 2021: Radio Ognjišče: [60 letnica Bralne značke](#).

9. junij, 2021: Radio AGORA 105: [60 let Bralne značke](#).

8. avgust, 2021: Radio 1 Slovenija: [60 let Bralne značke](#).

NAGRADE REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ŠOLSTVA ZA LETO 2021

6. oktobra, so bile slavnostno podeljene nagrade Republike Slovenije na področju šolstva. Podeljenih je bilo 10 nagrad, 3 za življenjsko delo in 7 za izjemne dosežke za delo na področju vzgoje in izobraževanja.

Med dobitniki nagrad je dolgoletna članica Programskega odbora Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS **Andreja Duhovnik Antoni**!

Vir fotografije: spletna stran MIZŠ, avtor: Tamino Petelinšek, STA

Povezava na novico, objavljeno na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport:

<https://www.gov.si/novice/2021-10-06-podelitev-nagrad-republike-slovenije-na-podrocju-solstva-za-leto-2021/>

NAGRADA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY

Dvanajstič zapored so bili izbrani prejemniki nagrade in priznanj Slovenske sekcije IBBY.

Nagrada in priznanja se podeljujejo za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja.

Ponosni smo, da je žirija letos nagrado podelila **Mihi Mohorju, dolgoletnemu članu PO BZ!**

Slovesnost ob podelitvi nagrade in priznanj je potekala na Slovenskem knjižnem sejmu.

[POSNETEK PRIREDITVE.](#)

BEREMO SKUPAJ (Nacionalni mesec skupnega branja 2021)

Po treh uspešnih izpeljavah Nacionalnega meseca skupnega branja (NMSB), ki ju je spremljala promocijska akcija *Beremo skupaj*, smo pobudniki in soorganizatorji tudi lanskoletno jesen pripravili 4. Nacionalni mesec skupnega branja ter številne dejavnosti, s katerimi smo promovirali branje in povezovanje ob in s knjigami.

Nacionalni mesec skupnega branja – NMSB 2021 je potekal med **8. septembrom 2021** (mednarodni dan pismenosti) in **10. oktobrom 2021** (do zaključka Tedna otroka®).

Pobudniki in organizatorji projekta smo: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Partnerji NMSB v letu 2021 so bili: Ministrstvo za kulturo in izobraževanje, MIZŠ, Javna agencija RS za knjigo, Andragoški center Slovenije ter Zavod RS za šolstvo.

Ostali podporniki

Aktivno se vključujejo še: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za obrambo, Narodna in univerzitetna knjižnica, Tedni vseživljenjskega učenja, Mreža za družinsko pismenost ter Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov.

Medijski podporniki: Delo, Večer, Primorski dnevnik, Gorenjski glas, Bukla, Ciciban, Cicido, Pogled, Pil. RTV Slovenija podpre NMSB na nacionalnem radiu, televiziji in spletnem portalu MMC RTV Slovenija.

Sponzorji projekta: Hofer, Krka, Slovenske železnice ter Europlakat.

Posebno pozornost smo namenili **medgeneracijskemu branju**. K sodelovanju smo tako še posebej povabili starše, stare starše, večgeneracijske skupine, izpostavili bomo pomen družinskega branja, pozorni bomo na branje dečkov/očetov/dedkov ...

URADNI ZAČETEK NMSB

Uradno se Nacionalni mesec skupnega branja vsako leto začne 8. septembra, na mednarodni dan pismenosti. Leta 2021 je bilo slavnostno odprtje na posvetu Bralnega društva Slovenije *Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu*.

Na uvodnem delu so svoje misli o pomenu bralne pismenosti in bralne kulture strnili mag. Savina Zwitter, predsednica Bralnega društva Slovenije, Marko Kravos, predsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in dr. Nataša Potočnik, direktorica Andragoškega centra Slovenije.

MARKO KRAVOS - NAGOVOR NA POSVETU

[Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu; 8. september 2021](#)

Sporočilo za javnost

Tudi v letu 2021 se je NMSB povezal z najvidnejšo kampanjo na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji – Tedni vseživljenjskega učenja (TVU) - in na nov način povezal promocijo vseživljenjskega učenja z nacionalno kampanjo branja za vse generacije.

SPLETNI DOGODKOVNIK

NMSB ter Beremo skupaj sta tesno povezana s spletnim dogodkovnikom <https://nmsb.pismen.si/dogodki/seznam/>. S pomočjo tega spletnega orodja ustanove, ki na različne načine skrbijo za bralno kulturo in bralno pismenost, o svojih dogodkih obveščajo javnosti.

Konec leta 2021 je bilo v spletnem dogodkovniku zabeleženih **990 dogodkov 250-ih izvajalcev** (2020 okoli 700).

Dogodkovnik bo tudi odslej odprt vse leto in bo tako vabil k razvijanju bralne kulture in bralne pismenosti na različnih ravneh družbe, tudi k branju v družinskem krogu, v zaključenih skupinah, branju posameznikov, ustvarjanju domačih knjižnic ...

Kaže se, da gre za pomembno stičišče raznorodne mreže, ki dosega tudi sicer manj dostopne segmente javnosti. Je vseslovenski, saj lahko svoje dejavnosti vanj vpisujejo tudi Slovenci, ki živijo zunaj meja matične domovine.

BEREMO SKUPAJ

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS vsako leto podpre NMSB z javno medijsko in plakatno komunikacijsko akcijo Beremo skupaj (finančno jo podpirata Javna agencija za knjigo RS in Slovenska nacionalna komisija za UNESCO);

- je intenzivna javna komunikacija o pomenu branja, bralne pismenosti, bralne kulture;
- zajema mrežo pobudnikov in podpornikov NMSB, je vseslovenska, zajema tudi slovenski zamejski, zdomski prostor;
- je vsegeneracijska: vključuje raznorodne organizacije, ki zajemamo različne starostne skupine, vsaka dejavnosti ciljno usmerja na »svojo« ciljno skupino;

Tako je Beremo skupaj zajela: mlado publiko (vrtci, OŠ, SŠ, mladi bralci v splošnih knjižnicah); njihove starše oz. skrbnike in stare starše, učitelje, vzgojitelje v VIZ (ter tudi druge strokovne sodelavce); knjižničarje po splošnih knjižnicah; strokovne delavce po zdravstvenih domovih, centrih za socialno delo, občinah (tudi obiskovalce teh ustanov); strokovno javnost na različnih izobraževalnih posvetih, kjer je bilo predstavljeno/razstavljeno promocijsko gradivo; strokovno javnost na posvetih ravnateljev, strokovnih srečanjih mentorjev branja ...

- je javna medijska in plakatna akcija;
- celostna podoba temelji na ilustracijah.

CILJ: dvig bralne kulture vseh prebivalcev v Sloveniji, zamejskem in zdomskem/izseljenskem prostoru.

DEJAVNOSTI, KI SE IZVAJAJO ZNOTRAJ AKCIJE BEREMO SKUPAJ:

- informiranje vseh prebivalcev Slovenije o pomenu in uporabni vrednosti branja, razvoju bralne kulture in bralne pismenosti za posameznika in za družbo kot celoto,
- spodbujanje branja in dvig bralne kulture vseh prebivalcev v Sloveniji, zamejskem in zdomskem/izseljenskem prostoru,
- spodbujanje skupnega branja v družini, v vrtcih in šolah, v kulturnih ustanovah, večgeneracijskih in medgeneracijskih centrih, v okviru dejavnosti, ki jih vodijo društva/zveze prijateljev mladine, v športnih klubih, bolnišnicah, podjetjih ..., intenzivno opozarjanje na pomen delovanja šolskih knjižnic in dostopnosti bralnih gradiv v celotni vertikali VIZ,
- predstavljanje splošnih knjižnic kot kulturno-izobraževalnih centrov, kjer se odvijajo različne brezplačne dejavnosti za otroke in mladino, za družine in za odrasle,
- opozarjanje na pomen trdne mreže slovenskih založb in knjigarn, ki ima v majhnem jezikovnem prostoru poseben pomen, spodbujanje k nakupu in izmenjavi (oz. darovanju) knjig; raziskave kažejo, da bogato domače kulturno okolje (še posebej število knjig) prispeva k dvigu bralne kulture in bralne pismenosti (enako velja za knjižnice v vrtcih in šolah),
- opozarjanje na mrežo knjigarn z možnostmi spletnih poti do knjig ter na pomen dostopov do e-zbirk različnih bralnih gradiv;
- omogočanje večje dostopnosti do bralnega gradiva (npr. vzpostavitev bralnih kotičkov v različnih prostorih, kjer se zbirajo otroci in mladi, pa tudi starejši: učilnice, igralnice, čakalnice ...) – dostopnost bralnega gradiva spodbuja k branju,
- vključevanje različnih ciljnih skupin v gibanja, programe, projekte, ki že delujejo na področju bralne kulture (Bralna značka®, bralni klubi ...), ki jih izvajajo kulturne in izobraževalne ustanove po vsej Sloveniji,
- ozaveščanje o tem, da je branje veščina, ki jo moramo razvijati z vsakodnevno uporabo, da postanemo in ostanemo dobri bralci, ter da je za posameznika pomembno tako branje za zabavo kot branje za znanje,
- vključevanje ranljivih skupin, ki potrebujejo prilagojene načine branja (lahko branje).

Beremo skupaj

Nacionalni
mesec
skupnega
branja

Beremo skupaj

Nacionalni
mesec
skupnega
branja

8. 9. – 10. 10. 2021

Podobo Nacionalnega meseca skupnega branja 2021 je prispevalo **Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS**.

Avtorica ilustracije na plakatu je **Tanja Komadina**, ki je ilustracijo **Društvu** pred leti tudi poklonila.

Plakat z izbrano ilustracijo je bil natisnjen v nakladi **8000 izvodov** (2 x 4000). 4000 plakatov je bilo razdeljenih sodelujočim ministrstvom ter drugim soorganizatorjem, pobudnikom in sofinancerjem, osnovnim šolam (tudi podružnice), vrtcem (vključno z enotami), srednjim šolam, dijaškim domovom, splošnim knjižnicam (tudi vse enote), šolam in vrtcem v slovenskem zamejskem in zdomskem prostoru, društvom in zvezam prijateljev mladine, nekaterim občinam, vojašnicam, knjigarnam, založbam, centrom za socialno delo.

Pomoč pri distribuciji plakatov

Zavod za šolstvo Republike Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za obrambo RS, Narodna in univerzitetna knjižnica, Osrednje območne knjižnice, Zveza prijateljev mladine Slovenije: društva in zveze prijateljev mladine.

4000 preostalih plakatov (ti so bili namenoma natisnjeni brez datuma) je bilo razdeljenih med širšo (odraslo) publiko (različna strokovna usposabljanja, posvet Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu, Kulturni bazar, ...). Pripravljene so bile tudi spletne rešitve z vizualno podobo projekta, ki so še vedno dostopne na spletišču <https://nmsb.pismen.si> in podpirajo naša skupna prizadevanja: to so manjši plakati, zgibanke in plakati po meri, na katere lahko uporabniki vnesejo poljubno besedilo, si lahko naložijo tudi pasice za Facebook, Instagram in ostala socialna omrežja.

NAROČNINE NA REVII CICIBAN IN CICIO

Tovarna zdravil Krka, d. d., Novo mesto, je akcijo podprla s sponzorstvom pri projektu »Bogatenje knjižnih polic – naročnine na reviji Cicido ali Ciciban«. Leta 2021 se je akciji pridružil tudi BTC.

S pomočjo Zveze prijateljev mladine Slovenije ter njenih zvez in društev prijateljev mladine s statusom humanitarne organizacije v šolskem letu 2021/2022 omogočamo, da 70 otrok iz socialno šibkih družin celo šolsko leto brezplačno prejema reviji Cicido ali Ciciban. Zveze/društva, ki nam pri tem pomagajo:

ZPM Moste – Polje

MDPM za Goriško

MDPM Ajdovščina

Društvo prijateljev mladine Metlika

DPM Mojca Novo mesto,

DPM Maribor

Dobrodelno društvo Pomagajmo odprtih src

ZPM Krško

MZPM Velenje

ZPM Idrija

Ponovno smo uspeli izvesti ulično plakatiranje po vsej Sloveniji, in sicer na 400 plakatnih mestih Europlakata.

BRALNI NAHRBTNIKI V VSE VRTCE

Že četrto leto smo v vrtce po Sloveniji in zamejskem prostoru razdelili 500 prepoznavnih bralnih nahrbtnikov, ki so podpora družinskemu branju.

Foto: arhiv BZ

Vsako leto skrbimo, da v vrtec z nahrbtnikom pridejo kakovostne slikanice slovenskih ustvarjalcev različnih slovenskih založb, za družinsko branje dodajamo tudi revijo Cicido, ki se ji je letos pridružil tržaški Galeb. V mapo z gradivom smo ponovno dodali zgibanke Otrok, branje, odrasli – število naj bi zadoščalo za eno skupino otrok – in zgibanke s seznamom zlatih hrušk, ki jih pripravlja Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana.

Bralni nahrbtniki niso »izum« Bralne značke, so pa dobrodošlo sredstvo, s katerim lahko vrtci uspešno podpirajo družine pri programih spodbujanja družinske pismenosti in razvijanju bralne kulture, med katerimi je tudi predšolska bralna značka.

7. oktobra pisateljica in pesnica Anja Štefan slavnostno podeljuje bralne nahrbtnike v Otroškem vrtcu Metlika.

Za sodelovanje se zahvaljujemo družbi Atlantic Droga Kolinska, ki že četrto leto podpira program bralnih nahrbtnikov, in DPM Metlika, ki skupaj z Otroškim vrtcem Metlika pripravlja srečanje.

Hvala tudi društvom/zvezam prijateljev mladine, ki so pomagala pri distribuciji: OZPM Hrastnik, ZPM Krško, ZPM Maribor, DPM Metlika, DPM Murska Sobota, MDPM Ajdovščina, MZPM Ormož, Občina Slovenska Bistrica, DPM Slovenske Konjice, OZPM Šentjur pri Celju, MZPM Velenje.

Sponzor programa: Droga Kolinska

MEDNARODNA DEJAVNOST

Za delovanje društev in organizacij v Sloveniji je vse bolj pomembno tudi sodelovanje in povezovanje v mednarodnem prostoru. Poleg Slovenske sekcije IBBY, ki sodeluje v Mednarodni zvezi za mladinsko književnost – IBBY, je v mednarodnem prostoru močno prisotno tudi Bralno društvo Slovenije, ki je od leta 1996 član Mednarodne zveze za pismenost (International Literacy Association), že leta pa aktivno sodeluje tudi v okviru Zveze evropskih bralnih društev FELA (Federation of European Literacy Associations).

FELI se je 18. januarja 2020 kot polnopravni član pridružilo tudi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

Trenutno je v FELO vključenih 31 organizacij iz 29 držav, včlani se lahko vsaka organizacija v Evropi, ki se ukvarja z bralno pismenostjo in bralno kulturo.

Področja delovanja FELE so zelo raznolika:

- pomoč pri razvoju bralne pismenosti in bralne kulture;
- spodbujanje in izvajanje empiričnih in teoretičnih raziskav o bralni pismenosti in bralni kulturi;
- razvijanje področja izobraževanja in prispevanje k izvajanju evropskih priporočil glede bralne pismenosti in bralne kulture ter njenega razvoja;
- spodbujanje izmenjave informacij o razvoju bralne pismenosti in bralne kulture med organizacijami članicami Zveze in drugimi organizacijami po vsem svetu;
- sodelovanje z drugimi organizacijami, združenji in ustanovami, tako znotraj Evrope kot zunaj nje;
- organizacija konferenc, seminarjev, programa izmenjave in podpore za raziskave z namenom širjenja dobrih praks in novih izsledkov na področju bralne pismenosti in bralne kulture.

Člani Zveze aktivno sodelujemo pri snovanju smernic razvoja na področju branja in bralne kulture tudi v evropskem prostoru; imamo pregled nad dogajanjem na področju bralne pismenosti in bralne kulture v Evropi in po svetu; imamo možnost povezovanja s sorodnimi organizacijami; spoznavamo primere dobrih praks in različne poglede na branje, bralno kulturo in bralno pismenost ter različne (sistemske) rešitve pri načrtovanju razvoja. V obeh slovenskih društvih, vključenih v FELO, skrbimo za promocijo slovenskih mladinskih avtorjev, mladinske literature ter projektov za promocijo branja v Evropi in širše; aktivno sodelujemo tudi na mednarodnih konferencah in kongresih.

Ena od najpomembnejših dejavnost FELE je organizacija izobraževanj. Člani FELE se predvidoma sestajamo dvakrat na leto. V okviru srečanj lokalna organizacija skupaj s sestankom pripravi tudi manjši simpozij ali seminar. FELA soorganizira evropske in regionalne (npr. nordijske, baltske ali iberošpanske) konference o bralni pismenosti in bralni kulturi.

Vsako drugo leto FELA skupaj z organizacijo/društvom države, v kateri se konferenca odvija, organizira Evropsko konferenco o pismenosti, kjer so predstavljene tako raziskave kot primeri dobrih praks.

(22. Evropska konferenca o bralni pismenosti in bralni kulturi se bo odvijala v Dublinu **poleti 2022** pod naslovom *Literacy and Diversity: New Directions*. Konferenco organizirata FELA in LAI (Literacy Association of Ireland).

S prispevkom *Online Environment of The Reading Badge – New Trends and Tendencies*, bo Bralno značko zastopala P. Potočnik.)

Smo prejemniki nagrade za inovativno prakso s področja promocije bralne kulture, ki jo vsake dve leti podeljuje FELA (Zveza evropskih bralnih društev). (Nagrada bo podeljena **julija 2022** na 22. Evropski konferenci o pismenosti v Dublinu. Prejemnik zaenkrat še ni javno znan.)

Nominaciji:

IBBY Asahi nagrada: Slovenska sekcija IBBY je nominirala Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS (<https://www.ibby.org/awards-activities/awards/ibby-asahi-reading-promotion-award>)

IBBY iRead nagrada: Slovenska sekcija IBBY je nominirala Slavka Pregla (in Darjo Lavrenčič Vrabec) (<https://www.ibby.org/awards-activities/awards/ibby-iread-outstanding-reading-promoter-award>)

Bologna Book Fair (Mednarodna strokovna konferenca v Bologni 2024 – priprave)

14. – 17. junij 2021

Sodelujoči partnerji (konzorcij), ki sodelujemo pri pripravi konference v času, ko bo Slovenija častna gostja Bologne (2024), smo se skozi leto sestajali na pripravljanih sestankih na katerem smo preučili možnosti predstavitve ter skušali pripraviti okvirno zasnovo vsebinskega in organizacijskega dela simpozija. Na spletni strani Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS načrtujemo zavihek, povezan s konferenco in gostovanjem v Bologni. Tam bomo zbirali osnovne in sprotne novice s področja mladinske književnosti, bralne kulture in njune promocije, primerne za umestitev v mednarodni prostor. Pripravljamo zgibanko predstavitev slovenskih programov in projektov s področja bralne kulture, ki jo je osnovala Slovenska sekcija IBBY v angleščini, za italijanski prostor.

Ker ogled Bologne 2021 v živo ni bil mogoč, smo si ogledali **virtualne vsebine** (spletna izobraževanja in dogodki). Udeležili smo se osrednjega strokovnega dogodka Forging Forward: The Pandemic – An Interruption, or an Opportunity to Rethink ter nekaterih dodatnih izobraževanj: International Conference: Machine Translation and Human Creativity in Annual Literary Translation Forum.

Udeležili smo se tudi različnih brezplačnih dogodkov (IBBY novinarska konferenca, pogovor z lanskim nagrajencem ALME Jean-Claude Mourvelatom ...).

FELA Webinars

Literacy and Online Education. From Technology to Critical Thinking

12 - 14 maj 2021

2021 smo v okviru sodelovanja v FELI pripravili prvi webinar/spletni seminar (maj 2021), ki ga je vsebinsko pripravila **Webinar Steering Group** (predstavnica BZ v skupini: P. Potočnik). Aktivno smo sodelovali tudi s prispevkom *Discovering the Potential of Online Environment for Offline Reading Ventures*.

Publications Steering Group

Aktivni smo tudi v skupini za objave različnih publikacij/člankov: Publications Steering Group /sopredsedujoča P. Potočnik/.

37. IBBY kongres (The 37th IBBY International Congress)

10-12. september 2021

S prispevkom in predstavitvijo plakata smo se udeležili IBBY kongresa v Moskvi (september 2021) - opozorili smo na uspešne BZ prakse in projekte, izpostavili smo projekt Zlata bralka/zlati bralec s poudarkom na prevodih.

Predstavitev: *With Books into the World* (P. Potočnik)

Poster: *Online Ventures of Slovenian Reading Badge* (P. Potočnik)

Predsednik **Marko Kravos** je bil letos **odlikovan z viteškim nazivom** (it. cavaliere ordine al merito) za posebne zasluge na kulturnem, umetniškem in družbenem področju (Naziv mu je podelila Republika Italija).

Srečanje Kulture v dialogu: Italija in Slovenija

22. oktober 2021

Predsednik Marko Kravos (povabilo Ital. pedagoške zveze) je na Univerzi v Padovi predstavil Bralno značko, bralno kulturo v Sloveniji in svojo dvojezično slikanico "Hiša selivka/La casa migrante".

Foto: Tilka Jamnik

Zbor članov FELE

30. oktober 2021, Ljubljana

Od 1. 1. 2021 zvezo FELE vodi Máirín Wilson (irsko bralno društvo LAI). Občni zbor je potekal hibridno: **v živo na Filozofski fakulteti v Ljubljani** (organizacijo je prevzela Veronika Rot Gabrovec, do 1. januarja 2021 sekretarka FELE) in preko Zooma. Zbora članov se je udeležila P. Potočnik, predstavnica Bralne značke. Bralna značka je poskrbela, da so udeleženci prejeli nekaj promocijskega gradiva.

Dan pred občnim zborom je bil **v Ljubljani v sodelovanju s Filozofsko fakulteto LJ** in Bralnim društvom Slovenije organiziran mednarodni popoldanski seminar *Reading and Learning for All Ages*.

Glej tudi: ZAMEJCI, ZDOMCI.

DODATNO GRADIVO

Tudi v letu 2021 smo pripravili nova **PRIZNANJA ZA MEDGENERACIJSKO BRANJE**.

Primer priznanja za medgeneracijsko branje
Oblikovanje in izvedba: Teja Ideja

V okviru akcije Beremo skupaj (Nacionalni mesec skupnega branja) so nastali obojestransko natisnjeni lističi za zapisovanje, ki smo jih promocijsko podarjali in vlagali ob različnih priložnostih.

Blok z lističi za zapisovanje
Ilustracija: Tanja Komadina

MOTIVACIJSKO GRADIVO

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA

MAPA ZA PREDŠOLSKO
BRALNO ZNAČKO

PRIZNANJE 1

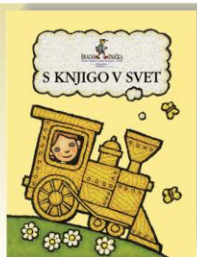

PRIZNANJE 2

PRIZNANJE 3

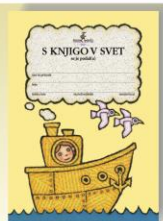
Ilustracije: PETER ŠKERL

MAPA ZA PRVO TRILETJE

PRIZNANJE ZA PRVI RAZRED

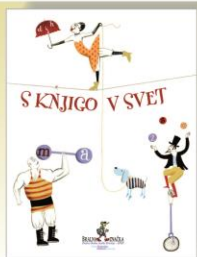
PRIZNANJE ZA DRUGI RAZRED

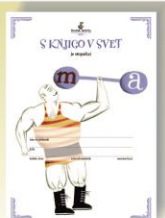
PRIZNANJE ZA TRETJI RAZRED

Ilustracije: LILA PRAP

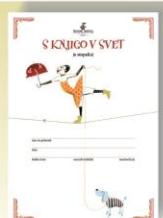
BRALNA ZNAČKA V OŠ

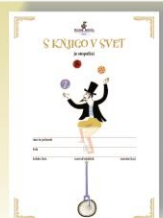
MAPA ZA DRUGO TRILETJE

PRIZNANJE ZA ČETRTI RAZRED

PRIZNANJE ZA PETI RAZRED

PRIZNANJE ZA ŠESTI RAZRED

Ilustracije: DAMIJAN STEPANČIČ

SPOMINSKO
PRIZNANJE

MAPA ZA TRETJE TRILETJE

PRIZNANJE ZA SEDMI RAZRED

PRIZNANJE ZA OSMI RAZRED

PRIZNANJE ZA DEVETI RAZRED

Ilustracije: ADRIANO JANEŽIČ

PRIPONKE

PROJEKT ZLATA BRALKA, ZLATI BRALEC

NOVINARSKA KONFERENCA OB IZIDU KNJIGE ZA ZLATE BRALCE 2020/2021

V 18. letu darilne akcije smo za zlate bralke in bralce pripravili knjigo **Partljič.doc** Toneta Partljiča, z ilustracijami Iztoka Sitarja. Knjigo sta uredila Miha Mohor in Tone Partljič, spremna besedila so prispevali Miha Mohor, Tone Partljič in Drago Jančar. Razdelili smo jo vsem zlatim bralkam in bralcem v Sloveniji ter najboljšim bralcem v slovenskem zamejskem in zdomskem/izseljenskem prostoru. Knjige so dobili tudi mentorji koordinatorji.

Za mentorje zlatih bralcev in novinarje smo **13. maja** ob podpori zoom aplikacije pripravili **novinarsko konferenco in pogovor** z avtorjem knjige **Tonetom Partljičem**, ki ga je vodila Darka Tancer Kajnih in so ga uresničili v Mariboru, v sodelovanju z Mariborsko knjižnico.

Z nami so bili ob ustvarjalcih predstavniki Telekom Slovenije, Javne agencije za knjigo, predstavniki Občine Prevalje ter številni mentorji branja iz vsega slovenskega prostora.

Foto: Maja Logar

Pretekla leta je Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS za vse zlate bralce organiziralo tudi osrednjo zaključno prireditev Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer se je vsakič zbralo okrog 1.200 mladih bralcev in njihovih mentorjev. Tudi v letu 2021 dogodka nismo mogli izvesti.

[SPOROČILO ZA JAVNOST](#)

[ZBIRKA ZLATA BRALKA/ZLATI BRALEC 2020/2021](#)

Projekt omogočata: Telekom Slovenije in Javna agencija za knjigo RS.

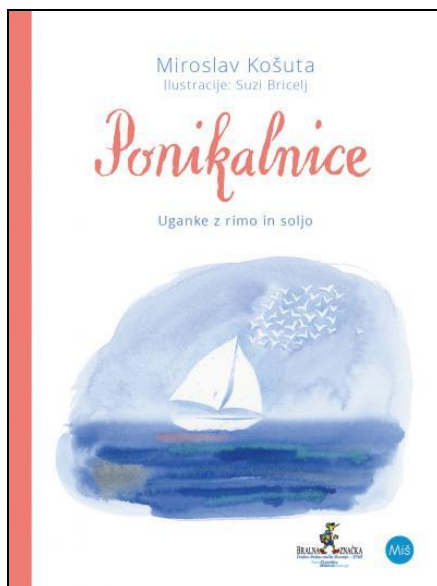
PRVOŠOLCI

17. SEPTEMBER, ZAČETEK BRANJA ZA BRALNO ZNAČKO
25.500 DARILNIH SLIKANIC

SPOROČILO ZA JAVNOST

17. septembra Bralna značka tradicionalno začneja bralno leto in tako počasti dan zlatih knjig, dan rojstva in smrti Franceta Bevka.

Prvošolcem na osnovnih šolah v Sloveniji in slovenskih šolah v Italiji smo tudi letos na ta dan podarili slikanico ***Ponikalnice*** Miroslava Košute in ilustratorke **Suzi Bricelj**.

Tudi letos so se slovesnim podelitvam pridružili slovenski avtorji:

Kulturni dom na Proseku (ob 9.00), za prvošolce iz Proseka, Opčin, Repna, Trebč in Bazovice: **Miroslav Košuta**
OŠ Metlika in OŠ Podzemelj (ob 9.00 in 11.00),
soorganizacija DPM Metlika: **Maša Ogrizek**
OŠ Franceta Prešerna Ribnica (ob 9.00 in 10.30): **Anja Štefan**
OŠ Blanca (ob 9.25), soorganizacija ZPM Krško: **Irena Cerar**
OŠ Livada Ljubljana (ob 10.00): **Andrej Rozman Roza**
OŠ Železniki (ob 10.00): **Ivan Mitrevski**

Kulturni dom na Proseku; Večstopenjska šola Opčine:
[Ponikalnice ob začetku bralnega leta](#)

OBVESTILO O DOGODKIH

[ZBIRKA ZLATA BRALKA/ZLATI BRALEC 2020/2021](#)

Projekt omogočajo: Hofer, SVIZ in Javna agencija za knjigo RS.

BRALNA ZNAČKA V SLOVENSKEM ZAMEJSKEM PROSTORU

Razvijanje bralne, knjižne in književne kulture pri otrocih v slovenskem zamejstvu v Italiji: soorganizacija kulturnih dogodkov in bogatitev književnih fondov

Za zamejsko področje v Italiji (čez 3000 bralcev v 2021) smo po dogovorih z Andrejo Duhovnik Antoni (Zavod za šolstvo RS, Področna skupina za šolstvo Slovencev v zamejstvu - It) in mentorskimi skupinami za posamična področja pripravili naslednji program:

a) Vrtci

Zaključki branja s podeljevanjem priznanj se običajno dogajajo znotraj posameznih enot in so praviloma bolj intimne narave, primerne ciljni publiki (otrokom in staršem).

V letu 2021, v času pandemije, se je izrednim razmeram prilagodilo tudi delovanje na področju Predšolske bralne značke. Kljub temu smo uspeli vrtce podpreti z bralnimi nahrbtniki, ki so vsebovali slikanico slovenskega avtorja_ice in ilustratorja_ice, revijo Cicido, revijo Galeb in zgibanke Otrok, branje odrasli ter druga motivacijska gradiva – vsebina je bila enaka, kot za vrtce v Sloveniji, tudi distribucija je ob izjemni podpori A. Duhovnik Antoni potekala takorekoč sočasno kot v Sloveniji. Seveda smo priporočili, naj vrtci pozorno spremljajo epidemiološka navodila in gradivo uporabljajo v skladu z veljavnimi priporočili.

Predšolska Bralna značka - BRALNI NAHRBTNIKI – 2021/2022

	Večstopenjska šola	št. vrtcev	Št. oddelkov	Vrtci - 1 ali 2 oddelka – 1 nahrbtnik Vrtci - 3 ali 4 oddelki – 2 nahrbtnika	Plakati 2+2 datum + brez	Opomba
1.	Špeter	2	3	3	4	Državni vrtec
2.	Doberdob	5	7	5	4	Državni vrtec
3.	Gorica	6	11	7	4	Državni vrtec
4.	Nabrežina	4	4	4	4	Državni vrtec
5.	Opčine	6	8	6	4	Državni vrtec
6.	Dolina	5	6	5	4	Državni vrtec
7.	Trst – Sv. Jakob	3	3	3	4	Državni vrtec
8.	Trst – Sv. Ivan	2	2	2	4	Državni vrtec
9.	Občina Nabrežina	1	1	1	4	Občinski vrtec
10.	Občina Trst	2	2	2	4	Občinski vrtec
11.	Dijaški dom	1	2	1	4	Privatni vrtec
	SKUPNO	37	49	39	44 plakatov	

b) **Srečanja z avtorji in kulturne prireditve za osnovne in nižje srednje šole:**

Žal so prav ob praznovanju 60. obletnice Bralne značke osrednja tradicionalna »živa« srečanja z ustvarjalci, ki smo jih pred pandemijo pripravljali ob zaključku šolskega leta (običajno jih izpeljemo ok. 22), povečini odpadla. Kljub razmeram sta se z bralci srečala slovenska N. Konc Lorenzutti (na daljavo) pri sv. Jakobu v Trstu in A. Rozman Roza v živo v Doberdolu (oba konec maja).

Smo pa zato z velikim veseljem spremljali, kako so se tudi slovenske šole v Italiji vključile v spletni festival Bralne značke (orodje zoom), ki smo ga pripravili med 24. in 28. majem. Na festivalu so se predstavili: Janja Vidmar, Barbara Hanuš, Anja Štefan, Primož Suhodolčan, Gaja Kos, Peter Svetina, Andrej Rozman Roza, Boštjan Gorenc Pižama, Marko Kravos, Slavko Pregl, Tone Partljič. Tako oblikovana srečevanja avtorjev z mladimi bralci so preseгла vsa naša pričakovanja. Nastope je spremljalo več kot 33.000 mentorjev in mladih bralcev in odzivi so bili odlični.

<https://www.bralnaznacka.si/sl/aktualno/spletni-festival-bralne-znacke>

Kljub temu, da so bili tako z neposrednima srečanjema kot s festivalom zadovoljni tako avtorji kot mentorji in mladi bralci, se vsi veselimo časov, ko bodo spet mogoča prava in ne le virtualna srečanja.

Jeseni smo izkoristili nekoliko ugodnejše epidemiološko obdobje in pripravili tradicionalni obisk avtorja pri prvošolcih izbrane šole. S prvošolci s Proseka, Opčin, Repna, Trebč in Bazovice se je v Kulturnem domu na Proseku srečal Miroslav Košuta (letos avtor Ponikalnic, zbirke ugank za prvošolce celotnega slovenskega prostora).

c) **Motivacijsko gradivo – priznanja za bralce**

Na slovenskih šolah v Italiji se od 2009 uporabljajo enaka motivacijska gradiva kot v Sloveniji. S tem se tudi na zunaj vzpostavlja enotnost slovenskega kulturnega prostora. Glede na to, da so otroci brali tudi v šolskem letu 2020/2021, smo skupaj z ZRSŠ poskrbeli za motivacijsko gradivo. Sam proces branja je namreč tako v preteklem kot v tekočem šolskem letu doslej tekel razmeroma nemoteno, čeprav se tudi na tem področju posledicam epidemije ni mogoče popolnoma izogniti.

d) **Knjige za bogatitev knjižnih fondov**

V letu, ko smo se morali velikemu delu programa, namenjenega srečevanjem bralcev z avtorji »v živo«, odpovedati, smo se skupaj z A. Duhovnik Antoni dogovorili, da bomo svoje moči in sredstva v največji možni meri (tako kot v preteklem letu) namenili tudi načrtovanju in izvedbi bogatitve šolskih knjižnih fondov. V letu 2021 smo v okviru **zbirke Zlata bralka, zlati bralec** tradicionalno pripravili ponatis knjige za zlate bralce (vsi, ki so brali vsa leta osnovnega šolanja oz. bralci, ki zaključujejo slovensko nižjo srednjo šolo v Italiji); za prvošolce pa ponatis kakovostne slovenske slikanice. V zamejstvu v Italiji je ob tesnem sodelovanju z A. Duhovnik Antoni pri Bralni znački v veljavi popolnoma enak sistem kot na šolah v Sloveniji, tudi knjige iz zbirke Zlata bralka, zlati bralec se delijo bralcem po povsem enakem sistemu in v istem obdobju kot v Sloveniji: vsi zlati bralci, mentorji in šolske knjižnice so tako po enotnem ključu, ki velja za ves slovenski prostor, ob koncu šolskega leta 2020/2021 prejeli knjige Partljič.doc (178 izv.), ki jo je skupaj z avtorjem uredil M. Mohor; prvošolci pa v začetku šolskega leta 2021/2022 Ponikalnice, zbirko ugank Miroslava Košute in Suzi Bricelj, pri čemer smo prav zaradi domačega avtorja dodali več izvodov tudi za mentorje in šolske knjižnice (406 izv.).

- Poskrbeli smo za dodatne izvode kakovostnih sodobnih knjig za zbirke na osnovnih in nižjih SŠ in (tudi ob upoštevanju želja mentorjev) začeli z načrtnim dopolnjevanjem knjižnih fondov na višjih SŠ, kar želimo v nadaljnjih letih sistematično nadaljevati. Pri tem tesno sodelujemo in se usklajujemo z ZRSS.

e) **V letu 2021** je Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS ponovno izvedlo **projekt Beremo skupaj, ki je promocijski del spodbud, povezanih v Nacionalni mesec skupnega branja**. Tema NMSB'21 je bila medgeneracijsko branje. V okviru projekta smo natisnili tudi plakate (kot promocijsko gradivo) in jih distribuirali po šolah, vrtcih, ... 124 plakatov je bilo razdeljenih tudi slovenskim šolam v Italiji.

f) **Informiranje in izobraževanje mentorjev**

- Informacije o Bralni znački redno potujejo na vse naslove vrtcev in šol preko pristojnih enot ZRSS (A. Duhovnik Antoni), kar je izjemno dragoceno. Tudi organizacija dogodkov in distribucija knjižnih daril poteka v sodelovanju z ZRSS, saj je pomembno, da se dobro in redno pokriva področje kot celota. Ob tem pa so se nekateri mentorji vpisali tudi v elektronsko naslovniško bazo BZ in se kot posamezniki odzivajo na informacije, obvestila in povabila.
- Veseli smo, da so se mentorji branja tudi letos udeležili tradicionalnega novembrskega vseslovenskega simpozija Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS, ki običajno poteka v okviru Slovenskega knjižnega sejma (soorganizacija z revijo Otrok in knjiga), letos pa smo 8-urno srečanje izvedli virtualno, med 23. in 25. novembrom, v 3 zaporednih popoldnevih. Iz zamejstva v Italiji je tokrat sodelovalo 7 udeleženk, mentoric branja, z nami pa sta bila tudi predsednik Bralne značke M. Kravos in svetovalka ZRSS A. Duhovnik Antoni.
- Kar nekaj je mentoric, ki se redno udeležujejo našega novega izobraževalnega srečevanja na daljavo, Bralnih čajank, ki jih po zoomu izvajamo vsak drugi četrtek v mesecu (2021 smo izpeljali 8 izobraževalnih sklopov po 2 uri). Tudi na teh srečanjih sta prisotna M. Kravos in A. Duhovnik Antoni.
- Za delo mentorjev pri spodbujanju bralne kulture v okviru Bralne značke je izjemno pomembno tudi to, da so deležni raznovrstnih sistematičnih spodbud na področju dela z bralci, knjigami, branjem tudi znotraj različnih oblik izobraževanj, ki jih zanje organizira ZRSS, za kar smo hvaležni A. Duhovnik Antoni.

Razvijanje bralne, knjižne in književne kulture pri otrocih v slovenskem zamejstvu v Avstriji: soorganizacija kulturnih dogodkov in bogatitev književnih fondov

Za zamejsko področje v Avstriji (ok. 1000 bralcev) sodelujemo predvsem s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu – povezovanje na šolah pri koordinaciji za Koroško od septembra 2016 v knjižnici vodi Adrian Ciomaga; strokovni svetovalac pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS: Jože Zupan.

a) **Kulturne prireditve in motivacijsko gradivo**

Zaključno prireditev za mlade bralce na Koroškem je bilo treba tudi v letu 2021 zaradi epidemije izpustiti, so pa tudi na Koroškem otroci kot običajno dobili motivacijsko gradivo Bralne značke na internih srečanjih s knjižničarji, učitelji, mentorji, saj je branje teklo.

b) Knjige za bogatitev knjižnih fondov ter za nagrade mladim bralcem

V letu 2021 smo na Koroškem zagotovili veliko število ustreznih knjig za spodbujanje branja iz zbirke Zlata bralka, zlati bralec (646 izv. za prvošolce in 177 izv. za mlade bralce).

Spodbujanje družinskega branja smo podprli tudi z bralnimi nahrbtniki (oktober 2021): 13 bralnih nahrbtnikov s priloženo slikanico, revijami Cicido in Galeb ter gradivom o branju. V okviru projekta Beremo skupaj smo razdelili 252 plakatov šolam, vrtcem in Osrednji slovenski knjižnici. Dodajali smo tudi zgibanke Otrok, branje odrasli.

c) Informiranje in izobraževanje mentorjev

Krepimo mrežo elektronskih poti tudi mentorjev zamejstva v Avstriji; prav tako se trudimo, da je spletna stran BZ uporabna tudi vsem šolam in mentorjem v zamejstvu.

Razvijanje bralne, knjižne in književne kulture pri otrocih v slovenskem zamejstvu na Madžarskem: soorganizacija kulturnih dogodkov in bogatitev knjižnih fondov

Za zamejsko področje na Madžarskem: (koordinacija programa – strokovna služba Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS).

a) Knjige za bogatitev knjižnih fondov:

Za šole/mentorje/otroke smo pripravili knjige iz darilnega programa Zlata bralka, zlati bralec, in sicer 30 izv. knjig za prvošolce in 30 izvodov knjig za zlate bralce, izbor lažje berljivih knjig sodobne slovenske mladinske književnosti ter plakati iz projekta Beremo skupaj.

Za delo na tem področju bo služilo 10 bralnih nahrbtnikov (s 10 knjigami) in 30 figuric Ostržek za spodbujanje družinskega branja.

Tudi za področje na Madžarskem smo letos dodali izvide slovenskih sodobnih knjig za mlade bralce in mentorje.

b) Vsa izobraževanja Bralne značke, še posebej nove oblike mentorskih srečevanj na bralnih čajankah, in spletni festival ob 60. obletnici pa so bili dostopni za mentorje in celotne razrede vsega slovenskega kulturnega prostora.

Razvijanje bralne, knjižne in književne kulture pri otrocih v slovenskih skupnostih na Hrvaškem: povezovanje in bogatitev književnih fondov

Za področje na Hrvaške: (koordinacija programa – strokovna služba Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS).

a) Knjige za bogatitev knjižnih fondov: tudi letos smo za to področje izbrali primerne knjige predvsem za delo z otroki in mladimi bralci (za knjižne fonde in nagrade), od tega 20 iz programa Zlata bralka, zlati bralec za prvošolce in 20 za zlate bralce, ter 16 bralnih nahrbtnikov.

BRALNA ZNAČKA PRI SLOVENCIH V SLOVENSKEM ZDOMSKEM/IZSELIJSKEM PROSTORU

Tudi v preteklem letu so epidemiološke razmere pri nas in v širšem evropskem prostoru okrnile in spremenile živahen program obiskov, ki smo ga načrtovali, a mentorji branja (učitelji) in gostje so se v nekaterih primerih le dogovorili, deloma prilagodili in izpeljali načrtovane programske sklope. Seveda pa smo uspešno pripravili izbore knjig za bogatitev knjižnih fondov in se letos (še) bolj povezovali na področju izobraževanj.

AVSTRIJA in ČEŠKA

- **J. Babnik in H. Poche:** gostovanje Aksinje Kermauner: Dunaj, 4. 10. 2021, Praga, 10. 10. 2021 (BZ: sofinanciranje - prevoz in AH) – 2 srečanja
- **T. Vučajnk (Gradec):** knjige za bralce in za knjižni fond (15) in motivacijsko gradivo

BIH

M. Kregar

- 104 knjig za darila in knjižne zbirke in motivacijsko gradivo

B. Hanuš (ZA učiteljico B. Goršič):

- 36 knjig za novoletna darila in 3 bralni nahrbtniki, motivacijsko gradivo

BRUSELJ, LUKSEMBURG:

- **EŠ Bruselj1:** N. Konc Lorenzutti (BZ: sofinanciranje – AH) – 4. in 5. maj ter 18. maj (skupaj 4 srečanja)
- 153 knjig – za knjižnice

NEMČIJA

- **M. Novak, Berlin:**
- ok. 150 knjig za otroke in knjižne zbirke; motivacijsko gradivo

NIZOZEMSKA:

- **EVŠII Haag, D. Štumberger Novosel, DPS:**
- 89 knjig za bralce in knjižne fonde, motivacijsko gradivo

SRBIJA

- **T. Bukvič, S. Dolžan, Z. Jovičić in R. Zlobec:** Društva Slovencev v Beogradu, Novem Sadu, Rumi, Vršču, Zrenjaninu
- knjige (20) in motivacijsko gradivo

ŠVICA (+Liechtenstein +Predarlško):

- **R. Tekalec (koordinator):** knjige ob srečanju na daljavo z Boštjanom Gorencem in ob obisku in izvedbi bralnih delavnic Tilka Jamnik
- knjige (135), motivacijsko gradivo, gradivo Beremo skupaj (Nacionalni mesec skupnega branja)

DRUGE DRŽAVE

- knjige; posamezna bralna gradiva za potrebe mentorjev

Sodelovanje z ZRSŠ:

- **Izobraževanja:** ob informacijski podpori E. Jurman so se nam na letošnjih izobraževanjih pridružili tudi nekateri učitelji iz Evrope in držav nekdanje Jugoslavije, saj so ta v letu 2021 v pretežni meri potekala po zoomu. Udeležba bi bila gotovo številčnejša, a popoldanske ure, ki ustrezajo mentorjem v Sloveniji, predvsem za učitelje dopolnilnega pouka slovenščine pogosto niso prave, saj prav takrat poteka njihovo delo. Rešitve že iščemo.

NASTOPI USTVARJALCEV

V letu 2021 smo uspeli izpeljati 97 nastopov. Izvedba nastopov je bila ponekod še vedno otežkočena, v času zaprtja šol tudi onemogočena, tako v Sloveniji kot v zamejskem in zdomskem prostoru.

Povezovanja z avtorji smo skušali delno nadomestiti z različnimi oblikami pojavljanj v virtualni obliki.

Pripravili pa smo tudi **PRVI SPLETNI FESTIVAL BRALNE ZNAČKE** (glej še stran 14). 10 nastopov, 11 avtorjev. V petih dneh si je nastope ogledalo več kot 33 000 mentorjev in mladih bralcev iz vsega slovenskega kulturnega prostora.

SOFINANCIRANJE:

V letu 2020 je bilo prejetih **75** prošenj za sofinanciranje (38 sofinanciranih; za 57 nastopov) za **100** nastopov.

AVTORJI IN NJIHOVA GOSTOVANJA PRI BRALCIH

Št. nastopov v letu 2021: 97

Nastopi so bili izpeljani v Sloveniji (89) in pri Slovencih zunaj Slovenije (8)

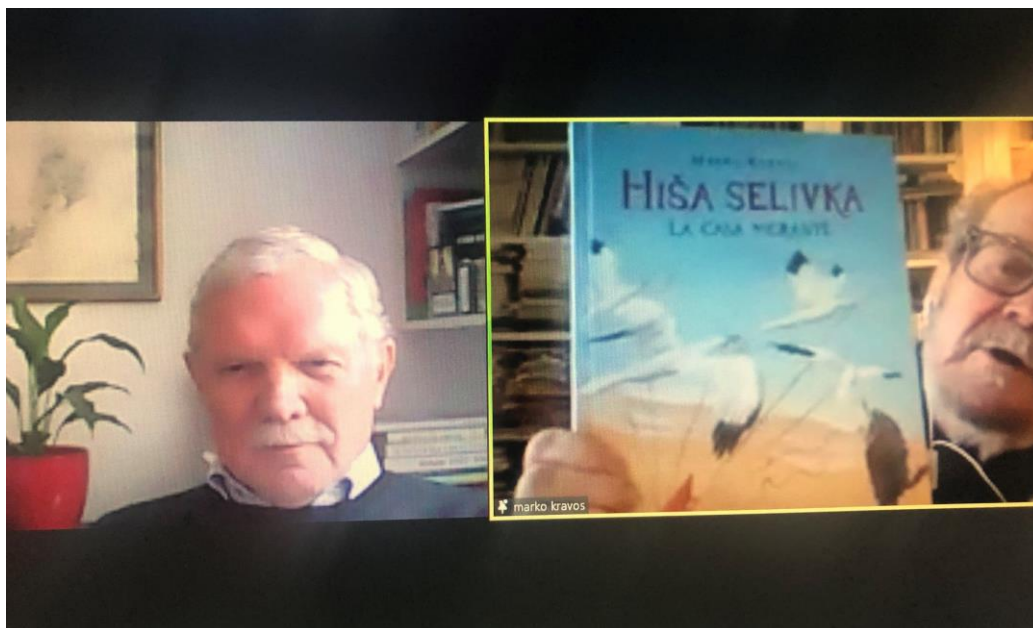
Št. avtorjev, vključenih v program: 41

Avtorji so predstavljeni na naši spletni strani: <http://www.bralnaznacka.si/sl/nastopi-ustvarjalcev/avtorji/>

Predstavitve so bile pregledane in posodobljene.

Nastope, ki jih organizirajo OŠ, vrtci, knjižnice, društva/zveze prijateljev mladine, in jim v okviru programa povrnemo del sredstev, mentorji evalvirajo, evalvacije pa zberemo in pregledamo ter ocenimo sodelovanja s posameznimi avtorji. Za subvencioniranje velja predvsem kriterij oddaljenosti gostiteljev od kulturnih središč.

Avtorji, vključeni v program Nastopi ustvarjalcev, imajo vsako leto osrednjo vlogo tudi na zaključni prireditvi za zlate bralce v Gallusovi dvorani CD v Ljubljani (v letu 2021 ni bila izpeljana), odmevni pa so bili tudi njihovi nastopi ob razdelitvah knjig za prvošolce ob 17. septembru.

IZOBRAŽEVANJA: BRALNICE, SIMPOZIJ, SEMINARJI, BRALNE ČAJANKE NA DALJAVO

Zap. št.	Dogodek	Lokacija	Datum
1.	Seminar <i>Vrednotenje mladinske književnosti in motiviranje najstnikov zadnjega triletja OŠ za prostočasno branje</i>	Murska Sobota	23. 09. 2021
2.	Simpozij <i>Motiviranje najstnikov zadnjega triletja OŠ in prvih dveh let srednje ali poklicne šole za prostočasno branje</i>	Ljubljana, ZOOM	23., 24., 25. 2021
3.	Bralnica, bralna delavnica (mag. T. Jamnik)	OŠ Ivanjkovci (ZOOM)	8. 11. 2021
4.	Seminar <i>Pomen vključevanja staršev za bralni razvoj otroka</i>	Ljubljana, ZOOM	5., 6. 3. 2021
5.	Bralne čajanke na daljavo (8 izvedb)	Ljubljana, ZOOM	mar-dec 2021

Skupno število obiskovalcev: ok. 280 + med 180 in 230 obiskovalcev na posamezno bralno čajanko na daljavo.

DELAVNIČNI SEMINAR *POMEN VKLJUČEVANJA STARŠEV ZA BRALNI RAZVOJ OTROKA*

Seminar je potekal v dveh delih: **5 in 6. marca** 2021 preko zooma.

Slušatelji so se seznanili z vrsto praktičnih napotkov, ki jih bodo lahko neposredno posredovali staršem in otrokom v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju; bistvo vseh izkušenj je, da je branje prijetno, koristno ... in da je dobro razvita bralna sposobnost nujno potrebna.

Seminar je bil vključen v sistem KATIS.

VSEBINE SEMINARJA:

- dr. Livija Knaflič: **Družine, branje in pismenost**
- Ida Mlakar Črnič: **Odbiranje kakovostnega knjižnega gradiva za otroke**
- mag. Tilka Jamnik: **Gradivo za branje z otroki, ki spodbuja družinsko pismenost**

Skupno število slušateljev: udeleženci, predavatelji, gostje: 62.

REGIJSKI SEMINAR

V Murski Soboti (istočasno kot Oko besede, srečanje slovenskih mladinskih pisateljev) je **24. septembra** potekal seminar Bralne značke: *Vrednotenje mladinske književnosti in motiviranje najstnikov zadnjega triletja OŠ za prostočasno branje*.

Seminar je bil vključen v sistem KATIS, vsebinsko ga je pripravila Darka Tancer Kajnih.

VSEBINE SEMINARJA

- Darka Tancer Kajnih: **Predstavitev revije Otrok in knjiga in 25 let nagrade večernica**
- mag. Tilka Jamnik: **Pesniške zbirke za najstnike**
- Tjaša Urankar (JAK): **Rastem s knjigo, Pot knjige**
- dr. Gaja Kos: **Kritika in vrednotenje**
- Marko Kravos: **60 let Bralne značke**
- dr. David Bedrač: **Kaj pa poezija? (predavanje + delavnica + odmor)**

Skupno število slušateljev: udeleženci, predavatelji, gostje: 30

Foto: Ani Korošec

OSREDNJI SIMPOZIJ MOTIVIRANJE NAJSTNIKOV ZADNJEGA TRILETJA OŠ IN PRVIH DVEH LET SREDNJE ALI POKLICNE ŠOLE ZA PROSTOČASNO BRANJE

23., 24., 25 NOVEMBER, ZOOM okolje

Simpozij je bil vključen v sistem Katis, vsebinsko ga je pripravila Darka Tancer Kajnih.

VSEBINE SIMPOZIJA

torek, 23. november

dr. Boža Krakar Vogel: **Sporne knjige v kurikularnem branju**

mag. Tilka Jamnik: **Različne tematsko zanimive knjige za najstnike**

Alenka Veler: **Trendi v sodobni mladinski književnosti in uredniške izbire**

sreda, 24. november

Metka Kostanjevec: **Najstniško branje – privilegij ali nadloga? Ali Kaj še ponuditi mladim, ki berejo, in kako za branje navdušiti tiste, ki ga ne marajo**

dr. Sabina Fras Popović: **#sportajmoinberimo:**

spodbujanje branja pri mladih športnicah in športnikih

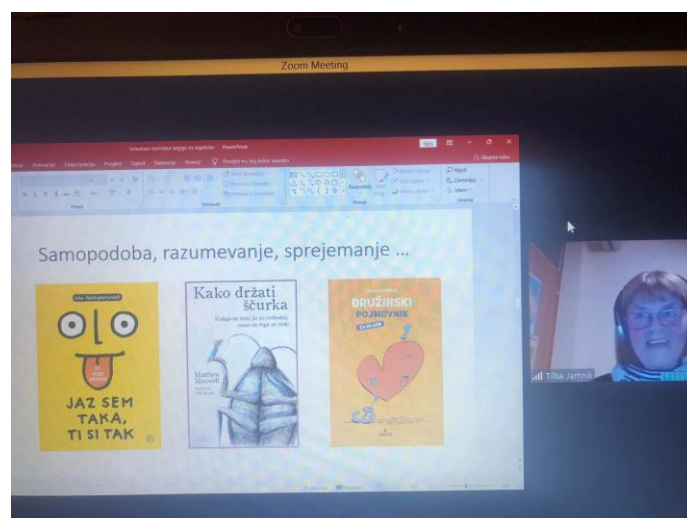
Nika Kovač: **Angažirane bralke in bralci. Izkušnje festivala ITN**

četrtek, 25. november

Tjaša Urankar, JAKRS: **Rastem s knjigo**

Darka Tancer Kajnih: **Okrogla miza z mladostniki**

Skupno število slušateljev: udeleženci, predavatelji, gostje: 188.

BRALNE ČAJANKE NA DALJAVO

Zaradi velikega zanimanja mentoric in mentorjev branja za krajša izobraževanja "na daljavo" smo v letu 2021 pripravili serijo (osmih) bralnih čajank na daljavo, ki jih bomo izvajali mesečno preko orodja ZOOM (med 17.00-19.00).

Srečanja so namenjena predstavitev:

- sodobne mladinske literature,
- sodobnih metod za razvoj in spodbujanje bralne kulture ter bralne pismenosti,
- ustvarjalcev s področja mladinske književnosti, ki se bodo pridružili našim srečanjem,
- uspešnih mentorskih praks ter neposrednega dela z mladimi bralkami in bralci,
- priznanj, nagrad za mladinsko književnost ...

PROGRAM ČAJANK V 2021:

Petek, 12. marec: mag. Tilka Jamnik: [Predstavitev kakovostnih knjig iz leta 2020 za otroke v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju \(za vrtce in družinsko branje\)](#)

Četrtek, 15. april: dr. Gaja Kos: Nagrade za mladinsko književnost - okrogla miza

Četrtek, 13. maj: Darka Tancer Kajnih: Predstavitev knjige **za letošnje zlate bralce** [Partljič.doc](#) ter pogovor z avtorjem in sourednikom knjige, Prešernovim nagrajencem [Tonetom Partljičem](#)

Četrtek, 17. junij: mag. Tilka Jamnik: [Knjižne novosti za bralce v 2. triletju OŠ \(primerne tudi za počitnikovanje, družinsko branje idr.\)](#)

Datumi v prvi polovici šolskega leta 2021/2022:

Petek, 17. september: mag. Tilka Jamnik: [Ponikalnice ne bodo poniknile](#) (predstavitev spremnega gradiva h knjigi); [UGANKE: Izbor zbirk ugank iz zadnjih let](#)

mag. Tilka Jamnik: [Medgeneracijsko branje v šolskem letu 2021/2022](#) ter predstavitev dobrih praks iz preteklega leta: Vida Tivadar, POŠ Cvetka Golarja Ljutomer; Nastja Šink, OŠ Žiri; Tina Pajnik, OŠ Vide Pregarc, Ljubljana

Četrtek, 14. oktober: Miroslav Košuta in Slavko Pregl: Pogovor z avtorjem ob izidu slikanice za prvošolce. Predstavitev projektov: Rastem s knjigo in Pot knjige (Tjaša Urankar, JAK), MEGA kviz, Bralna značka in medgeneracijske spodbude (Kristina Picco, Pionirska, MKL)

Četrtek, 11. november: Konrad Zadavec MKL, Pionirska – Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo: Novi Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig in letošnje zlate hruške.

Mag. Tilka Jamnik, podpredsednica Bralne značke: Nagrajene in nominirane slovenske mladinske knjige 2021.

Dr. Tina Bilban, Slovenska sekcija IBBY: Nagrade za mladinsko književnost v mednarodnem prostoru.

Pia Nikolič, Festival Tinta: Nagrade za najboljši domači in tuji v slovenščino prevedeni strip zlatirepec, tokrat prvič tudi v kategorijah najboljšega domačega in prevedenega stripa za otroke.

Mateja Seliškar Kenda, Društvo slovenskih književnih prevajalcev: Nagrada Vasje Cerarja za prevode mladinske književnosti.

Četrtek, 16. december: dr. Veronika Rot Gabrovec: Prednovoletni sprehod po svetu ilustracije (delavnica).

Posamezne čajanke se je udeležilo 180 do 230 udeležencev.

MEDGENERACIJSKO BRANJE

MEDGENERACIJSKO BRANJE v šolskem letu 2020/2021

Vodja projekta: mag. Tilka Jamnik

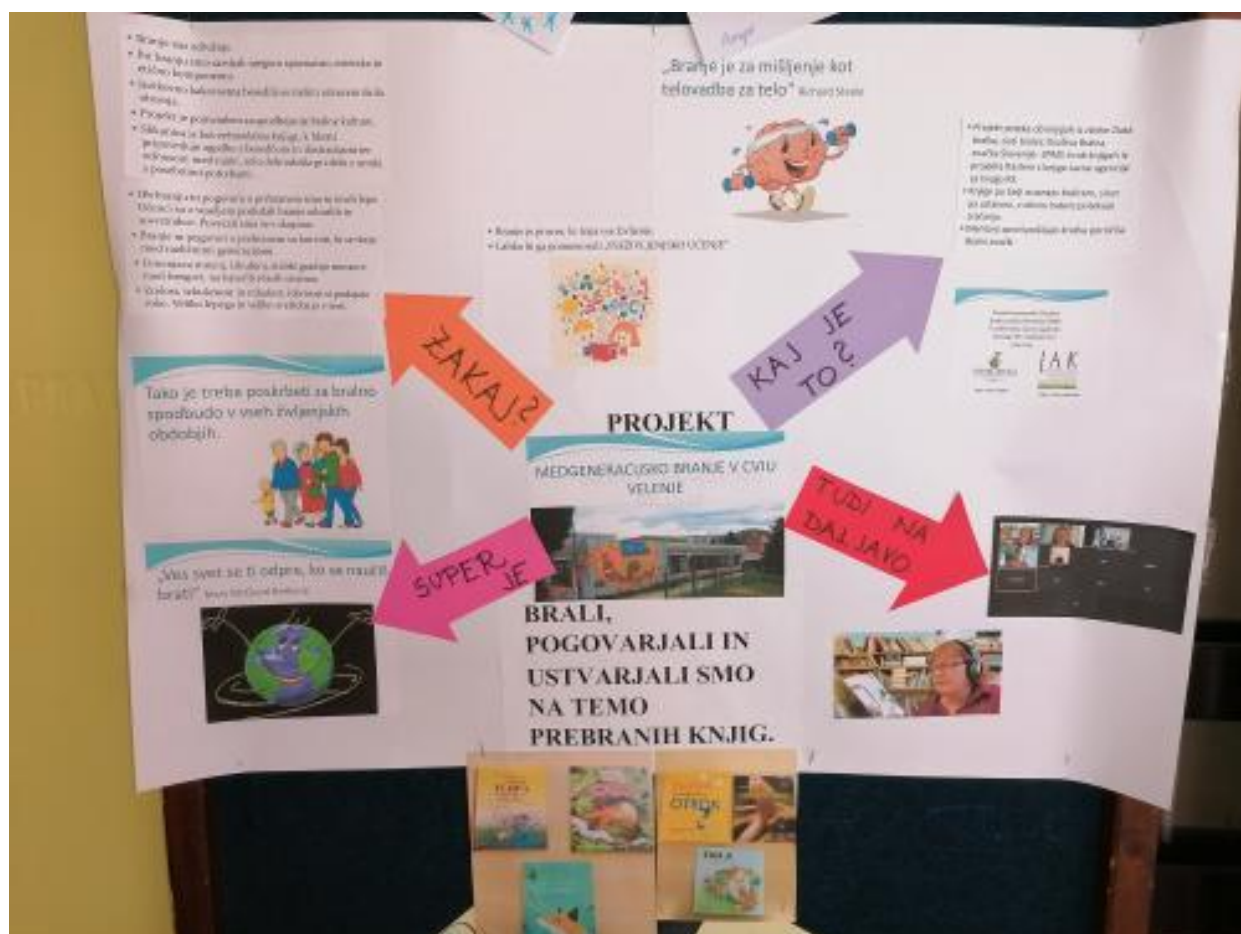
V šolskem letu 2020/2021 je projekt potekal že sedmič. Pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS smo projekt MEDGENERACIJSKO BRANJE MLADINSKIH KNJIG (kratko: MG branje) v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS osnovali v šolskem letu 2014/2015. Z njim želimo ob branju mladinskih knjig povezati skupine mladih bralcev 3. triletja OŠ in iz srednjih šol ter odrasle bralce na isti šoli, v bližnji splošni knjižnici, v domačem kraju ipd. Osrednja cilja projekta sta: več branja oz. več bralcev in več medgeneracijskega povezovanja oz. medsebojnega razumevanja. Knjige prispevata Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Javna agencija za knjigo RS. V tem šolskem letu pa smo imeli tudi še nekaj knjig, ki so nam jih že darovale slovenske založbe.

Poročilo je osnovano na podlagi vseh poslanih poročil, ki so jih koordinatorice poslale po izvedenih bralnih srečanjih.

MG POROČILO 2020/2021

MNENJA BRALCEV

V šolskem letu 2020/2021 je sodelovalo 39 bralnih skupin, ki so izvedle 84 bralnih srečanj, na katerih je poročalo o prebranih knjigah 1.226 bralcev, od tega 689 mladih in 537 odraslih.

SPLETNA STRAN

Leta 2017 smo prenovili spletno stran BZ, ki je grajena na t. i. »responsive« način, kar pomeni, da je stran samo ena, zna pa se prilagoditi vsem napravam (računalniki, tablice, mobilne naprave). Pri zasnovi je bilo še posebej pomembno, da lahko vsebine urejamo sami preko varnega vmesnika, ki omogoča tudi nadgradnjo (tako v smislu verzije vmesnika kot tudi nadgradnje same strani).

Posebno mesto ima tudi **Priporočilnica**. V letu 2021 je bilo v vnešenih **62 novih predstavitev sodobne mladinske produkcije**, vse je pripravila T. Jamnik.

V preteklem letu smo spletno stran vzdrževali in jo vsebinsko sproti posodabljali (kar je bilo zaradi razmer in dela na daljavo zelo pomembno) ter zagotavljali delovanje FB profila in Instagrama.

Tehnično smo izboljšali *Ostržkovo knjižno polico*.

RAZDELITEV KNJIG

Pri vseh programih, projektih, akcijah (Zlata bralka, zlati bralec: devetošolci in prvošolci, programi za zamejce in zdomce, Medgeneracijsko branje, izobraževanja mentorjev in posamezne ustanove) smo leta 2021 razdelili skupaj okrog 33.000 knjig.

VIRI FINANCIRANJA 2021

JAVNI VIRI

JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO

URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT (ZRSŠ)

MESTNA OBČINA LJUBLJANA

DRUGI VIRI (SPONZORJI, DONATORJI)

TELEKOM SLOVENIJE

HOFER

ELEKTRO LJUBLJANA

SVIZ SLOVENIJE

CEEREF

ATLANTIC DROGA KOLINSKA

KRKA

BTC

MIŠ ZALOŽBA

MLADINSKA KNJIG ZALOŽBA (PODRAVKA)

ZALOŽBA ZALA

ZALOŽBA MALINC

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je član Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Gibanje *Bralna značka* je vpisano v Register nesnovne kulturne dediščine pod oznako 2-00069.

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS je član Slovenske sekcije IBBY.

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS je član FELE (Federation of European Literacy Associations).

Pripravila: strokovna služba Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, uredila Petra Potočnik